

LÄNSSTYRELSEN
I SKARABORGS LÄN

BESLUT
1989-05-23

231-3144-88 1(4)

16-04-071

Till (enligt avsändningslista)

Ändring av föreskrifterna för naturminnet Sjöängen i
Falköpings kommun

Genom länsstyrelsens beslut den 6 maj 1958 fridlystes rubricerade område såsom naturminnesmärke. De föreskrifter som utfärdades vid ovannämnda beslut är föråldrade och tillgodoser ej områdets stora naturvärden, varför en revidering av föreskrifterna bedöms vara nödvändig.

BESKRIVNING AV NATURMINNET

Naturminnets benämning: Sjöängen

Kommun: Falköping

Socken: Slöta

Fastighet: Lövberga 2:3

Lägesbeskrivning: Naturminnet är beläget ca 1,8 km SO om Slöta kyrka och 1,9 km NO om Vartofta station, se karta bil nr 1.

Gränser: Naturminnet är markerat med röd begränsningslinje på till detta beslut fogad karta.

Areal: Ca 1,3 ha

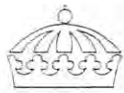
Naturvårdsförvaltare: Skogsvårdsstyrelsen i Skaraborgs län.

Ägare: Skaraborgs läns naturskyddsförening

Naturförhållanden: Området utgörs av ett plant, nästan cirkelrunt, öppet gungflykärre beläget i en åsgrop. Kärret innehåller en rad olika växtsamhällen och är botaniskt mycket intressant, med bl a myrbräcka i riklig mängd (för närvarande 2 växtlokaler i Västergötland).

GRUND FÖR BESLUT

Naturvärde: Naturminnet har stora botaniska värden, bl a som växtlokal för den i länet sällsynta myrbräckan.

Syfte: Att för framtiden bevara ett gungflykärre med en särpräglad vegetation och att bevara en god livsmiljö för de sällsynta och kalkgynnade växter som finns i kärret, framför allt myrbräcken.

Beslut: Med stöd av 13 § naturvårdslagen upphäver länsstyrelsen föreskrifterna enligt tidigare beslut den 6 maj 1958. Istället skall nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser gälla för naturminnet.

FÖRESKRIFTER FÖR NATURMINNET

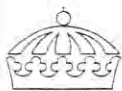
För att trygga ändamålet med naturminnet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen och 13 § naturvårdsförordningen att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla för naturminnet.

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen angående inskränkningar i rätten att förfoga över fastighet inom naturminnet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

- uppföra byggnad
- anlägga väg, parkeringsplats, stig, bro, spång
- bedriva täkt, spränga, schakta eller bedriva annan verksamhet, som kan förändra områdets topografi
- utföra markbearbetning eller dikning
- utföra fyllning eller tippning
- framdraga mark- eller luftledning
- anordna upplag
- sprida kemiska bekämpningsmedel, kalk, rötslam eller gödselmedel
- anbringa tavla, plakat, affisch, inskrift eller annan störande anordning
- utföra någon skogsvårds- eller skogsbruksåtgärd
- inplantera för området främmande djur eller växtarter

Föreskrifterna utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med naturminnet och som är angivna under B nedan.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med naturminnet, nämligen

- upplysning om naturminnet
- slätter på det sätt som anges i bifogad skötselplan

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom naturminnet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

- anbringa tavla, plakat, affisch, inskrift eller annan störande anordning
- gräva upp, plocka eller bryta buskar, kvistar, örter, mossor eller lavar
- göra upp eld
- tälta eller uppställa husvagn
- parkera annat än på särskilt anvisad plats

Länsstyrelsen kan jämlikt 12 § naturvårdslagen i särskilda fall medge undantag från förbuden.

D. Föreskrifter enligt 13 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen av naturminnet

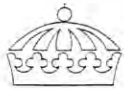
Syftet med vården och förvaltningen: Naturminnet skall vårdas och disponeras på ett sådant sätt att de intressanta och kalkgynnade växter som finns i myren, framför allt myrbräcken, bevaras.

Skötselplan: Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om vården av naturminnet genom att fastställa bifogad plan. I planen angivna mål och riktlinjer skall gälla för överskådlig framtid. Planen skall vid uppkommande behov eller minst vart 10:e år ses över och då det bedöms påkallat revideras med avseende på åtgärder.

Naturvårdsförvaltare: Naturminnet skall vårdas och förvaltas av skogsvårdsstyrelsen.

Samråd: Förvaltaren skall vid områdets vård och förvaltning samråda med markägaren, länsstyrelsen och skötselrådet.

Besvärshänvisning bilaga formulär nr 5 (kammarrätten).

Vid den slutliga handläggningen av detta ärende har förutom undertecknade även företrädare för juridiska enheten samt länsantikvarien deltagit.

Mats Johansson

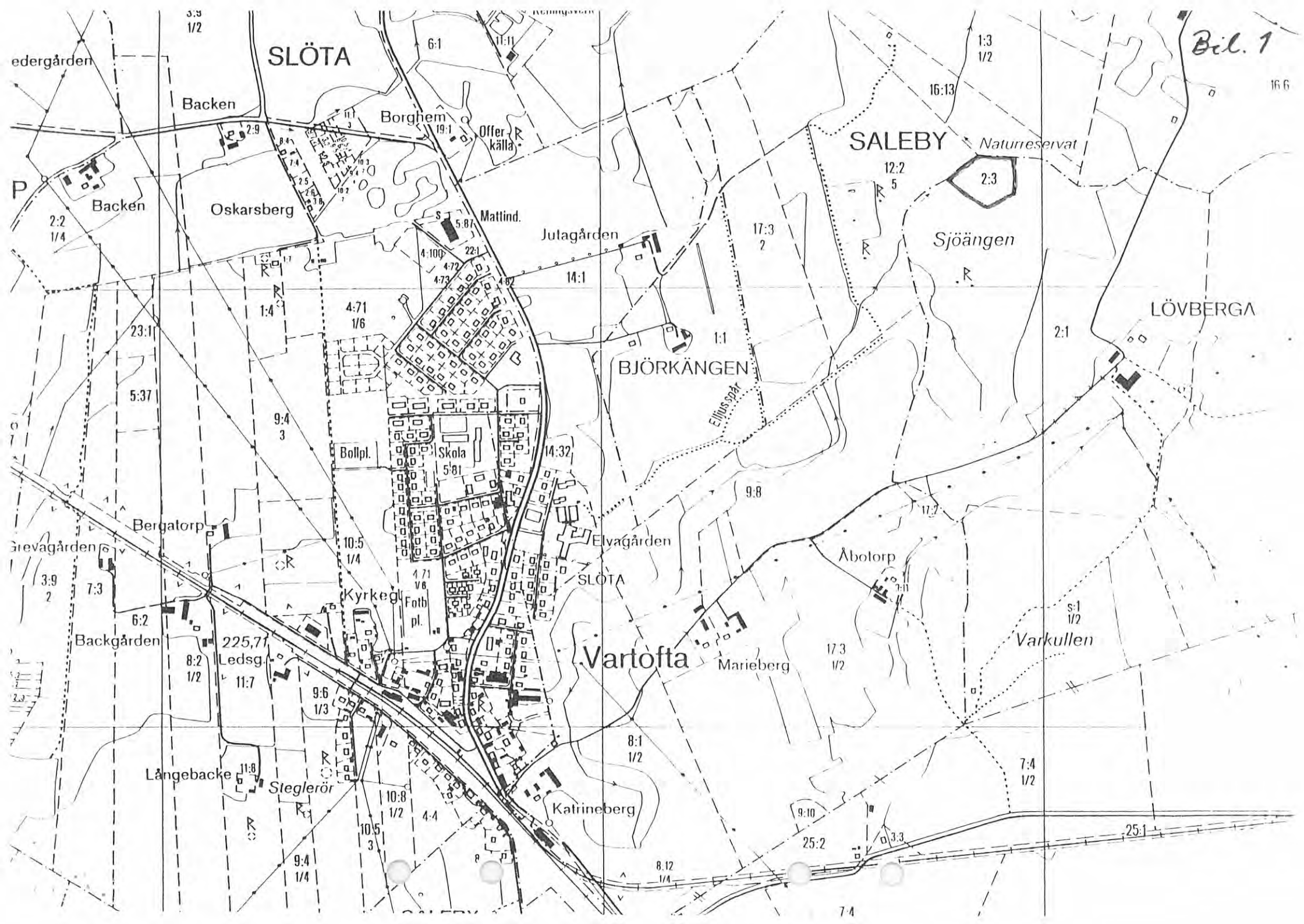

Birgitta Gärdefors

Avsändningslista

SNV (rek+mb)
SPV
vf
FBM
SVS
SkNF
KS i Falköpings kn
Lennart Sundh, Falköpings kn
lantmenh
planenh
länsant
akten
registret
liggaren
BG

Kungöres i länets författningssamling, Falköpings
Tidning och Skaraborgs Läns Allehanda.

YS

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Johan Jannert
031-605414

2011-02-28

Diarienummer
511-2060-2011

Sida
1(1)

Naturminnen beslutade enligt tidigare lagstiftning

Naturminnen som bildats innan nuvarande Miljöbalken infördes kan i vissa fall benämnas och hanteras som naturreservat. Länsstyrelsen har upprättat ett PM där berörda naturminnen räknas upp, se bilaga. Dessa naturminnen kommer nu att benämnas och hanteras som naturreservat.

Johan Jannert

Bilaga

PM daterat 2005-02-23, inkl lista på berörda naturminnen

Kopia till

Akten

Sakområde områdesskydd

Sakområde vård och förvaltning

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårds- och fiskeenheten
Per-Olof Martinsson
031-60 52 29
per-olof.martinsson@o.lst.se

Promemoria
2005-02-23

Diarienummer
511-2060-2011

Sida
1(2)

Angående vissa naturminnesmärken och naturminnen besluta- de enligt äldre naturvårdslagstiftning

Bakgrund

I Västra Götalands län finns ett antal beslut som fattas med stöd av äldre naturvårdslagstiftning. Det rör sig om skydd för olika naturföremål såsom enstaka större träd eller trädgrupper, jättegrytor, m.m. samt även smärre markområden som häckningsplatser för rovfåglar, odlingslandskap, skogsbestånd m.m.

Äldre lagstiftning

Enligt 1 § lagen den 25 juni 1909 angående naturminnemärkens fredande må område eller till fastighet hörande naturföremål, som är af särskildt intresse för kännedomen om landets natur eller på grund af märklig naturbeskaffenhet eljest synes böra för framtiden skyddas, i den ordning som enligt 2 § sägs såsom *naturminnesmärke* fridlysas.

Enligt 5 § naturskyddslagen (1952:688) må område eller till fastighet hörande naturföremål, som på grund av sin betydelse för kännedomen om landets natur, sin skönhet, egenart eller eljest märkliga beskaffenhet finnes böra skyddas, fridlysas såsom *naturminne*.

Naturvårdslagen

Genom införandet av naturvårdslagen kom definitionen av begreppet naturminne att begränsas till "naturföremål".

Enligt 13 § naturvårdslagen (1964:882) må till fastighet hörande naturföremål, som finnes böra särskilt skyddas eller vårdas på grund av sin betydelse för kännedomen om landets natur, sin skönhet eller eljest märkliga beskaffenhet, jämte erforderligt område på marken av länsstyrelsen fridlysas såsom *naturminne*. Lagparagrafen kommenteras av S.-G. Jonzon, L. Delin, B. Bengtsson, 1988 i boken Naturvårdslagen – en kommentar, på följande vis:

"Paragrafen avser i första hand skydd för föremål, bara i andra hand ett områdesskydd. Fridlysning som naturminne sker enbart i den kulturella naturvårdens intresse.

Termen naturminne, som i 1952 års naturskyddslag betecknade fridlyst område eller till fastighet hörande naturföremål, har i naturvårdslagen reserverats för sådana naturföremål jämte erforderligt skyddsområde på marken. Fridlysning av naturminne kan ske på samma grunder som bildande av na-

g:\verksamhet\51_omr_arter\511_skyddomr\la områdesskydd\le naturminne\naturminnen som numera är naturreservat\pm om naturminnen_naturreservat
2004.doc

Postadress:
403 40 GÖTEBORG

Besöksadress:
Ekelundsgatan 1

Telefon/Fax:
031-60 50 00 (växel)
031-60 58 97 (fax)

Webbadress:
www.o.lst.se

E-post:
natur@o.lst.se

turreservat med den skillnaden att ett naturföremål inte kan fridlysas på den grunden att det är av väsentlig betydelse för allmänhetens friluftsliv. Som exempel på fridlysningsbara naturföremål kan nämnas märkliga klippformationer, flyttblock, raukar, åsgropar, jättegrytor och märkliga träd.

I motiven betonas att fastän naturminne formellt har karaktären av ett områdesskydd, det i regel är en väsentligt annan utgångspunkt för skyddsåtgärden vid bildande av naturminne än vid bildande av naturreservat; gränsen kan dock aldrig göras helt skarp. Om ett större antal värdefulla naturföremål ligger närheten av varandra torde det ofta vara praktiskt att innesluta dem i ett naturreservat. - Efter vad naturvårdsutredningen framhöll, borde i framtiden naturminnen avsättas med större urskillning.

I kommentaren till 44 § naturvårdslagen angående övergångsbestämmelser säger samma författare: "När i en äldre författning talas om "naturminnesmärke" eller (efter 1952) "naturminne", skall därmed numera förstås naturreservat, om skyddsobjektet är ett markområde, och naturminne, om objektet är ett naturföremål."

Miljöbalken

Enligt författningskommentaren till miljöbalkens 7 kap 10 § avses med skyddsformen naturminne i första hand inte att skydda ett område utan ett föremål. Som framgår av paragrafens första stycke kan dock ett område kring föremålet ingå i skyddet.

Bestämmelsen angående naturminnen har även överförs till miljöbalkens 7 kap 10 § med lydelsen "Ett särpräglad naturföremål får av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturminne, om det behöver skyddas eller vårdas särskilt. Förklaringen får omfatta även det område på marken som krävs för att bevara naturföremålet och ge det behövligt utrymme."

Bedömning

De områden som listas i bilaga 1 utgör samtliga markområden vilka är skyddade som naturminnen eller naturminnesmärken. Med hänvisning till övergångsbestämmelserna i naturvårdslagen och med stöd av lydelsen i miljöbalkens 7 kap 10 § bör dessa områden härnäst benämnas och hanteras som naturreservat.

Per-Olof Martinsson

Naturminnen som hädanefter benämns naturreservat

Originalid	Namn	Tillkomst- datum	Kommun- namn	Objekttyp
1404002	Peppared	1925-04-21	Mölndal	Hassellund
1404004	Klockberget	1932-11-29	Tanum	Berghäll
1404019	Morlanda	1945-12-10	Orust	Berga klev, lövskogsravín
1404027	Grössby södra 4:1	1946-11-07	Stenungsund	Blåsippebestånd i gles lövskog med ek och björk
1404041	Högsbo pegmatitbrott	1973-01-02	Göteborg	Pegmatitbrott
1404043	Öddö 2:9	1973-10-30	Strömstad	Bestånd av bohuslind
1404044	Gåsevik	1974-05-09	Lysekil	Kalkäng
1404045	Öddö 1:63 Drängsviken	1976-08-02	Strömstad	Idegranbestånd
1504046	Ön Risö	1963-04-10	Mark	Skog
1504045	Ön Fläskö	1963-04-10	Borås	Blandskog, fiskgjuse
1504055	Kycklingkullen	1964-10-30	Ulricehamn	Slätteräng
1604007	Skultorpsprofilen	1927-09-05	Skövde	Område med kalktuff
1604035	Stipakullen Vartofta- Åsaka	1934-08-17	Falköping	Växtlokal stipagräset
1604064	Dimbo	1958-01-18	Falköping	Fjällskära
1604071	Sjöängen, Slöta	1958-05-06	Falköping	Botaniskt värdefullt kärr
1604096	Valstad	1969-03-06	Tidaholm	S:t Pers nycklar
1604098	Bolum Heljesgården, Bolum	1970-04-27	Falköping	Lövträdsbevuxen moränrygg